

Ο αντικομμουνισμός επί σκηνής...

Τον τελευταίο καιρό αυξάνονται αισθητά οι πολιτικές παραστάσεις. Το γεγονός αυτό θα μας χαροποιούσε αν το περιεχόμενό τους ήταν προοδευτικό και κοντά στην ιστορική αλήθεια. Αλλωστε, το κριτήριο για να χαρακτηριστεί ένα έργο προοδευτικό δεν είναι ο γενικότερος πολιτικός προβληματισμός από μόνος του αλλά η συγκεκριμένη πολιτική του στάση. Παρακολουθήσαμε λοιπόν τρεις από αυτές τις παραστάσεις για τις οποίες πιστεύουμε πως υπάρχουν αρκετά **"συζητήσιμα"** σημεία...

"Βερολίνο 1989"

Η πρώτη παράσταση αναφέρεται στη **Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας** την περίοδο της ανατροπής του σοσιαλισμού. Το έργο διαδραματίζεται στο γραφείο ενός "σταλινικού γραφειοκράτη" που ανακρίνει ένα θύμα της "κομμουνιστικής τυραννίας", στα εγκαταλελειμμένα πια γραφεία της Στάζι. Ο ανακριτής είναι ο μόνος "καθεστωτικός" που έχει απομείνει, συμβολίζοντας έτσι την "ιστορική" τάχα ήττα του σοσιαλισμού.

Ο κρατούμενος είναι ένας παράνομος που κατηγορείται ότι διαφθείρει τη νεολαία με υλικά της καπιταλιστικής προπαγάνδας, όπως ταξιδιωτικοί οδηγοί για απαγορευμένους προορισμούς π.χ. το Παρίσι, απαγορευμένα αστικά βιβλία και δίσκοι των Beatles! Τα υλικά αυτά επηρεάζουν αποφασιστικά ένα νέο που ψάχνει την "ελευθερία", ο οποίος φυλακίστηκε επειδή διαφώνησε με τον καθηγητή της λογοτεχνίας!

Και η λασπολογία συνεχίζεται...

Ο ανακριτής είναι ένας πράκτορας της Στάζι που έχει ως στόχο ζωής την υπεράσπιση της "κομματικής δικτατορίας", ένα αδιάτακτο όργανο που δε δίστασε να στείλει στη Σιβηρία τον καλύτερο του φίλο για να του κλέψει τη μικρή του κόρη και να την μετατρέψει σε ιδανικό στέλεχος του Κόμματος ηγαίνοντάς τη συνεχώς σε στρατιωτικές παρελάσεις! Δυστυχώς για τον ίδιο το κορίτσι διεφθάρη κι αυτό από τα παράνομα υλικά για ν' αρχίσει να ονειρεύεται τις φωτεινές επιγραφές, τους ουρανοξύστες, και τα τεράστια αποθέματα Κόκα-Κόλα της "ελεύθερης" Δύσης...

Κι αν νομίζετε πως η γραφικότητα του αντικομμουνισμού έχει όρια είστε μάλλον γελασμένοι...

Το απίστευτο είναι πως τελικά ο ανακριτής διαπιστώνει κατά τη διάρκεια της ανάκρισης πως **και ο ίδιος έχει πέσει θύμα του καθεστώτος που με τόση αυταπάτηση υπηρετήσε (!)** κι έτσι οι δύο ήρωες εξυψώνονται ως θύματα μιας "αδυσώπητης τυραννίας", «που αποδεικνύεται επικίνδυνη ακόμα και γι' αυτούς που τη δημιούργησαν». Το τελικό συμπέρασμα; Άλλοι δύο ήρωες στο Πάνθεον των θυμάτων του κομμουνισμού!

"Rock 'n' Roll"

Ένα ακόμα αντικομμουνιστικό έργο του **Τομ Στόπαρντ**, για τα πολιτικά γεγονότα από

το 1968 ως το 1991 μέσα από την επιρροή που άσκησε σε αυτά το κίνημα της Ροκ...

Το 1968 είναι η χρονιά του γαλλικού Μάη και των μεγάλων λαϊκών κινήματων παγκοσμίως. **Είναι όμως και η χρονιά που σηματοδεύτηκε από την απόπειρα ανατροπής του σοσιαλισμού στην Τσεχοσλοβακία, από την ομορτυνιστική ομάδα που δρούσε στο Κομμουνιστικό Κόμμα με την ολόπλευρη βοήθεια του αγγλοαμερικάνικου ιμπεριαλισμού, μια απόπειρα που έμεινε γνωστή ως «Η "Ανοιξη" της Πράγας».**

Το 1968 ο Γιαν, ένας Τσεχοσλοβάκος φοιτητής λάτρης της ροκ, εγκαταλείπει τις σπουδές του στην Αγγλία «για να υπερασπιστεί τη μουσική και τις ιδέες του από το σοβιετικό οδοστρωτήρα», για να έρθει έτσι σε σύγκρουση με τον καθηγητή του, ένα "σκληροπυρηνικό" κομμουνιστή. Η πάλη για την ελευθερία ταυτίζεται με την πάλη ενάντια στη "στυγνή καταπίεση" του σοσιαλισμού στην καλλιτεχνική δημιουργία και ειδικά στο ροκ.

Αντικομμουνισμός απ' τα παλιά...

Όλοι οι χαρακτήρες της παράστασης **επιδίδονται σε μια απίστευτη αντικομμουνιστική υστερία, αναπαράγοντας εβδομήντα χρόνια αντικομμουνιστικής προπαγάνδας** του τύπου:

«Η τέχνη στενάζει κάτω από αυτή τη σοσιαλιστική λογοκρισία...Η Τσεχοσλοβακία βρίσκεται κάτω από τον πλήρη έλεγχο της Σοβιετικής Ενωσης, μιας χώρας που δεν έχει εξασφαλίσει στο λαό της παρά μόνο μια ζωή μέσα στην τυραννία...». Ακόμα και η πρωτοφανής καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού στη Σοβιετική Ενωση οφείλεται στο δικτατορικό της χαρακτήρα αφού **«αν το πορνό δεν ήταν απαγορευμένο δε θα εξαπνούνταν σ' ένα βράδυ οι ποιητικές συλλογές του Μαγιακόφσκι».**

Φτάνοντας στις αντεπαναστατικές ανατροπές του '91, ο σοσιαλισμός "καταρρέει" κάτω από το βάρος των εγκλημάτων που διέπραξε σε βάρος της ανθρωπότητας, και το "τέλος της Ιστορίας" προβάλλει αμείλικτο.

Μέχρι και ο σκληροπυρηνικός καθηγητής λυγίζει τελικά, νιώθοντας ότι έχει αφιερώσει τη ζωή του σ' ένα ψέμα, επηρεασμένος και από τα λόγια ενός "πρωτοπόρου νεαρού" που βεβαιώνει πως **«ο καπιταλισμός δεν**

ανατρέπεται νομοτελειακά αλλά προσαρμόζεται» και πως **«η λύση δε βρίσκεται στη δικτατορία μιας επαναστατικής ελίτ αλλά στον ευρωκομμουνισμό που συνεχώς κερδίζει έδαφος».**

Αφήστε ελεύθερη την Τέχνη!

Για να καταλάβουμε τι σημαίνει τελικά "ανεξάρτητη τέχνη", αρκεί να τονιστεί ότι ο Στόπαρντ είναι εδώ και χρόνια μέλος της **"Επιτροπής για τον ελεύθερο κόσμο"** μιας οργάνωσης που σύμφωνα με την ιδρυτική της διακήρυξη δημιουργήθηκε **«για να προστατέψει τον μη κομμουνιστικό κόσμο από τη συνεχώς διευρυνόμενη απειλή του κόκκινου ολοκληρωτισμού, με την έκδοση εφημερίδων, περιοδικών, βιβλίων και άλλων προπαγανδιστικών μέσων».**

Είναι τυχαίο άραγε το γεγονός ότι πρόεδρος της επιτροπής αυτής, είναι ο επί σειρά ετών υπουργός άμυνας των ΗΠΑ και πασίγνωστο γεράκι του ΝΑΤΟϊκού σφαγείου Ντόναλντ Ράμσφελντ;

Ας αφήσουν, λοιπόν, όλοι αυτοί οι "ανεξάρτητοι" τις κραυγές για τις κομμουνιστικές "δικτατορίες",

τις χώρες στις οποίες για πρώτη φορά στην ιστορία αναπτύχθηκε τόσο μαζικά κάθε μορφή τέχνης μακριά από τη λογική της υποταγής στο κέρδος. Αν πράγματι κόπτονται τόσο για τ' ανθρώπινα δικαιώματα και «το ανελέητο κυνήγι της ροκ από τον κομμουνισμό» ας γράψουν ένα θεατρικό για τα **ιεροεξεταστικού τύπου μέτρα** των Αμερικάνων που απαγορεύουν "ανατρεπτικά" κομμάτια όπως το **"Knocking on heavens door"** των **Guns and Roses** και το **"Rock the Casbah"** των **Clash...**

Οι αστοί τρέμουν μπροστά στη σοσιαλιστική προοπτική, τη συκοφαντούν με κάθε τρόπο και μέσω της τέχνης.

Ν.Ράμσφελντ και Τ.Στόπαρντ: μέλη της "Επιτροπής για τον ελεύθερο κόσμο", γνωστής για την αντικομμουνιστική της δραστηριότητα. Ειδικότητα του δεύτερου, το αντικομμουνιστικό θέατρο...

Η ίδια η ιστορία δείχνει πως καμιά προλεταριακή επανάσταση δεν πέτυχε παρά μόνο όταν επικεφαλής της βρισκόταν ένα συγκροτημένο επαναστατικό κομμουνιστικό κόμμα, ικανό να καθοδηγήσει τη λαϊκή πάλη.

“Το Μανιφέστο του κομμουνιστικού κινήματος”

Η τελευταία παράσταση που θα μας απασχολήσει είναι η θεατρική απόδοση του “Μανιφέστου του Κομμουνιστικού Κόμματος” των Μαρξ και Ενγκελς.

Πρέπει να τονίσουμε πως η δραματοποίηση του “Μανιφέστου” είναι οπωσδήποτε ένα εγχείρημα ιδιαίτερα ενδιαφέρον και απαιτητικό. Ωστόσο υπάρχουν δύο πολύ σημαντικά στοιχεία της παράστασης που δε γίνεται να διαφύγουν της προσοχής μας.

Αγώνας ή υποταγή;

Κατ’ αρχάς είναι χαρακτηριστικό το ότι ενώ το κείμενο έχει διατηρηθεί κατά γράμμα, το “πνεύμα” στο οποίο κινείται έχει διαστρεβλωθεί πολύ έντονα αφού είναι διάχυτη μια ατμόσφαιρα παθητικότητας και μοιρολατρίας. Οι εργάτες παρουσιάζονται σαν αξιολύπητα θύματα της ταξικής εκμετάλλευσης, σαν μοιρολάτρες και ανίδεοι που τίποτα δεν μπορούν να κάνουν για ν’ απαλλαγθούν απ’ τα δεινά τους παρά μόνο να καταριούνται κλαίγοντας τον καπιταλισμό.

Κανείς δεν αρνείται βέβαια τις άθλιες συνθήκες εργασίας και διαβίωσης της εργατικής τάξης **διαχρονικά** στον καπιταλισμό, πόσο μάλλον την περίοδο της αυγής του.

Το θέμα όμως είναι πως η ατυχής αυτή επιλογή στη μορφή έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το περιεχόμενο. Το “Μανιφέστο” είναι ένα σάλπισμα προς την εργατική τάξη για την κατάληψη της πολιτικής εξουσίας, ένα αγωνιστικό κάλεσμα για την ολοκληρωτική ανατροπή του καπιταλισμού, **και όχι ένα μοιρολατρικό ξέσπασμα παρμένο από τους συναισθηματικούς αφορισμούς των ουτοπικών σοσιαλιστών που προηγήθηκαν του Μαρξ.**

Του Κομμουνιστικού Κινήματος...

Κι όμως δεν πρόκειται για τυπογραφικό λάθος **αλλά για ένα θεμελιώδες ζήτημα ιδεολογικής αντιπαράθεσης με τον οπορτουνισμό που κρατάει ήδη από την εποχή του Μαρξ...**

Είναι αδιάκοπη η προσπάθεια των οπορτουνιστών να αντισταθούν στην οργάνωση και την πολιτική συγκρότηση της εργατικής τάξης **αφού κάτι τέτοιο αποτελεί όρο για να παλέψει προκειμένου να καταλάβει την εξουσία.**

Γι’ αυτό αντιστέκονταν πάντα στη δημι-

ουργία ενός Κομμουνιστικού Κόμματος, με συγκεκριμένη ιδεολογική και πολιτική οργάνωση. **Πάντα αμφισβητούσαν με χιλιάδες αυθαίρετα ιδεολογήματα την ιστορικά επιβεβαιωμένη ανάγκη ύπαρξης ενός Κομμουνιστικού Κόμματος με επαναστατικά χαρακτηριστικά που, πρωτοπορώντας μέσα στο κίνημα, θα εμπνεύσει και θα καθοδηγήσει την πάλη της εργατικής τάξης για την πλήρη ανατροπή της αστικής εξουσίας.**

Πάντα μιλούσαν για μια χαλαρή και υποτυπώδη οργάνωση των εργατών, για μια μεγάλη οικογένεια “προοδευτικών” που στο όνομα της “ενότητας” **θα αγκαλιάζει τους πάντες ανεξάρτητα από το ιδεολογικό τους υπόβαθρο και το επίπεδο του ριζοσπαστισμού τους.**

Στο πρόγραμμα λοιπόν της παράστασης διαβάζουμε μεταξύ άλλων:

«*Ούτε το Κόμμα (με τη λενινιστική έννοια) ούτε τα συνδικάτα δεν ήταν για τους Μαρξ και Ενγκελς κομβικό σημείο της προλεταριακής συγκρότησης και της επανάστασης*». «*Πάντα αντιτίθονταν σε κάθε σχεταριστική οργάνωση που υπέσκαπτε την αληθινή ένωση του προλεταριάτου, αφού σύμφωνα με το Μανιφέστο οι κομμουνιστές όχι μόνο δε βρίσκονται σε αντιπαράθεση με τα άλλα κόμματα (δηλαδή τις άλλες τάξεις) αλλά συνεργάζονται μαζί τους παντού και πάντα*».

Η αλήθεια όμως παίζεται παίζεται σε άλλο θέατρο...

Στην πραγματικότητα ο Μαρξ κι ο Ενγκελς όχι μόνο δεν ήταν ενάντια στην ύπαρξη ενός δομημένου κομμουνιστικού κόμματος αυτοτελούς ιδεολογικά και οργανωτικά, απεναντίας αγωνίστηκαν για τη δημιουργία του.

Εδώ και πάρα πολλά χρόνια γίνεται μια συνειδητή προσπάθεια για να έρθει ο Μαρξ σε αντιπαράθεση με το Λένιν, για να φανεί πως ο Μαρξ δεν υποστήριζε την ύπαρξη ενός τέτοιου κόμματος αλλά διεθνείς εργατικές ενώσεις με χαλαρή οργανωτική δομή.

Η αλήθεια όμως αλλού βρίσκεται αφού η θεωρία του Λένιν για το Κόμμα όχι μόνο δεν έρχεται σε αντίθεση με το Μαρξ και τον Ενγκελς, **αλλά αποτελεί επιστροφή και παραπέρα ανάπτυξη της κομματικής τους θεωρίας.**

Σε πολλά έργα και γράμματα και ιδιαίτερα στα **Σχόλια για το πρόγραμμα του γερμανικού εργατικού κόμματος**, στο εγκύκλιο

γράμμα προς τους Μπέμπελ, Λίμπκνεχτ και Μπράκε το Σεπτέμβρη του 1879, στην **κριτική του Ενγκελς για το σοσιαλδημοκρατικό σχέδιο προγράμματος** το 1891, οι κλασσικοί ανέπτυξαν τις αντιλήψεις τους για το επαναστατικό κόμμα, που με την πολιτική του στοχεύει στην προετοιμασία του προλεταριάτου για την κατάληψη της εξουσίας. Σ’ αυτά και σε πολλά άλλα κείμενα οι Μαρξ και Ενγκελς επεξεργάζονται την κομματική τους θεωρία την οποία εμπλούτισε και προχώρησε παραπέρα ο Λένιν την εποχή του ιμπεριαλισμού **δημιουργώντας το κόμμα των Μπολσεβίκων το οποίο αποτέλεσε κοσμοϊστορικό βήμα στην πάλη της εργατικής τάξης για την ανατροπή της αστικής εξουσίας.**

Τελικά, αυτό που πραγματικά φοβούνται αστοί και οπορτουνιστές είναι ακριβώς αυτή η ιστορική επιβεβαίωση του Μανιφέστου του Κομμουνιστικού Κόμματος των Μαρξ και Ενγκελς. Τους τρομάζει **το γεγονός ότι η ίδια η Ιστορία δείχνει πως καμιά προλεταριακή επανάσταση δεν πέτυχε παρά μόνο όταν επικεφαλής της βρισκόταν ένα συγκροτημένο επαναστατικό κομμουνιστικό κόμμα, ικανό να καθοδηγήσει τη λαϊκή πάλη.**

Αντί για επίλογο...

Είναι ολοφάνερος ο τρόπος των αστών και των οπορτουνιστών **μπροστά στη σοσιαλιστική προοπτική.** Είναι αναμενόμενη η χρήση εκ μέρους τους, κάθε μέσου και προφανώς και της Τέχνης για να συκοφαντήσουν το σοσιαλισμό και την ανεκτίμητη προσφορά του. **Για να σπείρουν αυταπάτες για τον επαναστατικό ρόλο της εργατικής τάξης και της πρωτοπορίας της, του Κομμουνιστικού Κόμματος στην πάλη για την ανατροπή του καπιταλισμού.**

Δεν μπορούμε ν’ αρνηθούμε πως όλα τα έργα ήταν καλοστημένα. Η σκηνοθεσία υπηρέτησε τα

κείμενα με έξυπνα ευρήματα, οι ηθοποιοί ανταποκρίθηκαν στους ρόλους τους με επιτυχία, ενώ οι αισθητικές επιλογές ήταν γενικά πετυχημένες.

Όμως ένα τόσο γελοίο περιεχόμενο δε σώζεται από καμία μορφή.

Ας υπερασπιστούμε λοιπόν το σοσιαλισμό με ανώτερη τέχνη, που θα πει και αλήθεια στο περιεχόμενο και άριστη μορφή. **Αυτή ήταν η τέχνη του σοσιαλισμού που γνωρίσαμε, αυτή θα είναι και η τέχνη που εμείς θα φέρουμε ξανά στις ζωές μας.**

M.H.

Το Μανιφέστο είναι ένα σάλπισμα προς την εργατική τάξη για την κατάληψη της πολιτικής εξουσίας και την ολοκληρωτική ανατροπή του καπιταλισμού.

